

Συνέντευξη στη Μαίρη Γκαζιάνη

Η Κλαίρη Θεοδώρου γεννήθηκε στην Ελλάδα και πέρασε τα πρώτα παιδικά της χρόνια στη Γερμανία. Ζει στην Αθήνα με τον άντρα της και τα τέσσερα σκυλιά τους και λατρεύει τα ταξίδια. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών και έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στη Διδακτική Ξένων Γλωσσών και την Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Επίσης έχει σπουδάσει φωτογραφία κι έχει εργαστεί ως φωτογράφος και συντάκτρια σε ελληνικά περιοδικά. Σήμερα εργάζεται σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα ασχολείται με την καλλιτεχνική φωτογραφία, συμμετέχοντας σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις. Από τις Εκδόσεις Ψυχογιός κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά της Η αποικία της λήθης και Η αγάπη που δεν άκουσες.

ΜΑΙΡΗ ΓΚΑΖΙΑΝΗ: Κλαίρη πρόσφατα

κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο σου με τίτλο Άλικες σιωπές. Τι πραγματεύεται;

ΚΛΑΙΡΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Η ιστορία του βιβλίου περιστρέφεται γύρω από μία μεγάλη, απαγορευμένη αγάπη που ανθίζει και δοκιμάζεται κατά τη διάρκεια της νεότερης ιστορίας της χώρας μας. Ξεκινά στη Θεσσαλονίκη του 1935, λίγο πριν από τη δικτατορία του Μεταξά, εξελίσσεται στα γεγονότα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, κορυφώνεται στην εποχή του Εμφυλίου και του ανταρτοπόλεμου στα βουνά της Πιερίας, για να καταλήξει εντέλει σε πιο σύγχρονη εποχή, στον Οκτώβριο του 1990. Οι κεντρικοί ήρωες του βιβλίου

είναι δύο άνθρωποι που οι δρόμοι τους κανονικά θα έπρεπε να ήταν παράλληλοι και να μην έχουν ποτέ συναντηθεί. Από ένα καπρίτσιο όμως της μοίρας γνωρίζονται και αγαπιούνται βαθιά, επιλέγοντας να καθοριστούν από αυτά που τους ενώνουν και όχι από τα τόσα πολλά που τους χωρίζουν. Διχάζονται λοιπόν ανάμεσα σε αυτά που τους προστάζει η καρδιά τους και σε εκείνα που ορίζει η ηθική τους, στα όνειρά τους, αλλά και σε ιδεολογίες κατασκευασμένες και απατηλές, που σύντομα μετατρέπονται στον χειρότερο εφιάλητη. Και τελικά αναρωτιούνται εκείνοι κι εμείς μαζί: μηδενίζει το ρολόι της ζωής; Και αν ναι, πόσες φορές; Μπορεί κανείς να τα αφήσει όλα πίσω του και να ξεκινήσει από την αρχή; Και αν ναι, με ποιο τίμημα;

Μ.Γ.: Γιατί ονομάζεις τις σιωπές άλικες και που οφείλονται;

Κ.Θ.: Ο τίτλος «Άλικες Σιωπές» γεννήθηκε μέσα μου στα τελειώματα του βιβλίου, όταν το παρελθόν –που με πολύ πόνο αφήνει πίσω της η Ηλέκτρα, η πρωταγωνίστρια της ιστορίας- χτυπά και πάλι την πόρτα της, με τη μορφή κατακόκκινων τετράγωνων φακέλων. Και, καθότι οι «σιωπές» της Ηλέκτρας έπαιξαν εξ αρχής καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας, ξαφνικά συνειδητοποίησα πως αυτές είχαν απόχρωση και μάλιστα άλικη. Άλλες φορές κατακόκκινη σαν εκείνη των φακέλων, άλλες σκούρα και άλλες σχεδόν ροζ, ανάλογα με τα όσα αυτές αντιπροσώπευαν.

Μ.Γ.: Στο βιβλίο σου μας μεταφέρεις στην εποχή λίγο πριν τον Β παγκόσμιο πόλεμο και έως τη λήξη του εμφυλίου πολέμου. Ποια ήταν η αφορμή για ν' ασχοληθείς με τη συγκεκριμένη περίοδο;

Κ.Θ.: Ανέκαθεν μου άρεσε η Ιστορία και τα ιστορικά μυθιστορήματα ήταν και είναι ακόμα από τα πιο αγαπημένα μου είδη. Οι «Άλικες Σιωπές» ξεκινούν το 1935 στη Θεσσαλονίκη, εμπεριέχουν γεγονότα της δικτατορίας του Μεταξά και του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, κορυφώνονται όμως την περίοδο του Εμφυλίου που ήταν κιάλας το ζητούμενο για μένα. Μου κινούσε πάντα το ενδιαφέρον, από τότε που ήμουν μαθήτρια ακόμα και αργότερα καθηγήτρια, το γεγονός πως τα διδακτικά εγχειρίδια της Νεότερης Ιστορίας έφταναν μέχρι ένα πολύ συγκεκριμένο σημείο, μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο δηλαδή, ο οποίος μάλιστα τις περισσότερες φορές διδασκόταν επιγραμματικά. Ένωθα λοιπόν απόλυτα συνειδητά πως ήταν καιρός να έρθει στην επιφάνεια ένα ζωτικό κομμάτι της ιστορίας μας, που έμενε απέξω, αφού ακόμα και το ποιοι είμαστε σήμερα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το παρελθόν. Αντιλαμβάνομαι βέβαια παράλληλα και τη δυσκολία του όλου εγχειρήματος: οι σχετικές μνήμες εξακολουθούν να είναι πολύ νωπές, οι μαρτυρίες και οι πληροφορίες των πηγών αντικρουόμενες και η αλήθεια πολύ χειρότερη απ' ότι έχει τολμήσει ποτέ να φανταστεί κανείς. Ξεκίνησα λοιπόν τη συγγραφή του βιβλίου αυτού πιο πολύ ως ένα προσωπικό στοίχημα. Ήθελα να μάθω εγώ η ίδια πρώτα και στη συνέχεια να μεταδώσω το κλίμα της εποχής εκείνης μέσω μιας ιστορίας που δείχνει τον διχασμό και την πόλωση, ακόμα και στα πλαίσια της ίδιας της οικογένειας. Λένε ότι τότε σκότωνε ο αδερφός τον αδερφό του. Η πραγματικότητα όμως είναι πολύ πιο ζοφερή. Σκότωνε ο καθένας το είναι του, αυτό που τον καθιστούσε άνθρωπο. Πρόδιδε τις αρχές του, ξερίζωνε την ψυχή του, αφάνιζε ακόμα και τα ίδια τα παιδιά του.

Μ.Γ.: Πως παρουσιάζεται η οικογένεια της ηρωίδα σου Ηλέκτρας στο βιβλίο;

Κ.Θ.: Πρόκειται για μια αρκετά δυσλειτουργική οικογένεια μεγαλοαστών. Ο πατέρας, ο Χαρίλαος βιώνει μια στρέβλωση τόσο της συζυγικής όσο και της πατρικής αγάπης, αφού δεν διστάζει να καταφύγει στη βία, ακόμα και μέσα στην ίδια την οικογένειά του, ακόμα και στα πρώτα χρόνια που δεν έχει διαβρωθεί εντελώς από τις φασιστικές του αντιλήψεις. Η μητέρα, η Αναστασία, ζει στη σκιά του αυταρχικού συζύγου της, επαναπαυμένη στην πολυτελή ζωή που της προσφέρει, πιστεύοντας πως το ξύλο είναι εντέλει αναπόσπαστο κομμάτι της οικογενειακής ζωής. Με τον καιρό η απέχθειά της για τον σύζυγό της αυξάνεται, μαζί όμως γιγαντώνεται και ο φόβος της τόσο για την ίδια όσο και για την κόρη της, την Ηλέκτρα.

Μ.Γ.: Ως που μπορούσε να φτάσει ένας άνθρωπος προκειμένου να υποστηρίξει την ιδεολογία του ή τα προσωπικά του πιστεύω, σε όποια πλευρά κι αν ανήκε, και σύμφωνα με όσα αναφέρεις στο βιβλίο σου;

Κ.Θ.: Δυστυχώς ο άνθρωπος μερικές φορές επηρεασμένος βαθιά μέσα του από την ιδεολογία χάνει όχι μόνο τη λογική, αλλά συχνά και κάθε ίχνος ανθρωπιάς που υπάρχει μέσα του. Και τότε, ανάλογα με την ηθική υπόσταση της ιδεολογίας, άλλοτε διαπράττει απίστευτες φρικαλεότητες, αποκτηνώνεται, γίνεται χειρότερος και από τα πιο αιμοβόρα θηρία και άλλοτε γίνεται ο ήρωας που αφυπνίζει συνειδήσεις και ανυψώνει την έννοια του ανθρώπου. Δεν έχει σημασία σε ποια πλευρά ανήκει, γιατί μέσα στον καθένα συνυπάρχει το καλό και το κακό. Οι συνθήκες και οι ηθικές αξίες του καθενός καθορίζουν το τι τελικά θα επικρατήσει.

Μ.Γ.: Οι άλικες σιωπές εκτός από τον έρωτα της Ηλέκτρας με τον Δημήτρη αποτελούν μια καταγραφή της ιστορίας. Ποιος ήταν ο αρχικός στόχος σου, να εμπνευστείς μια ερωτική ιστορία για να μεταφέρεις τον αναγνώστη στη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο ή να χρησιμοποιήσεις το ιστορικό πλαίσιο και να τοποθετήσεις σ' αυτό μια ερωτική ιστορία;

Κ.Θ.: Πιστεύω ακράδαντα πως το ιστορικό πλαίσιο, όσο σημαντικό ρόλο κι αν παίζει, δεν μπορεί να αποτελεί τον πυρήνα ενός μυθιστορήματος. Η Ιστορία πρέπει να εξυπηρετεί τη μυθοπλασία στην προκειμένη περίπτωση και όχι η μυθοπλασία την Ιστορία. Διαφορετικά γράφεις ιστοριογραφική πραγματεία και όχι μυθιστόρημα.

Μ.Γ.: Δεδομένου ότι υπάρχουν πάρα πολλά ιστορικά στοιχεία στο βιβλίο σου, πόση έρευνα χρειάστηκε να κάνεις για τη συγγραφή του;

Κ.Θ.: Η έρευνα για το βιβλίο αυτό ήταν μεγάλη και δύσκολη, η πιο δύσκολη που έχω κάνει ως τώρα, ιδίως όσον αφορά στα γεγονότα του Εμφυλίου. Χρησιμοποίησα πολλές και διαφορετικές μεταξύ τους πηγές. Καταρχάς διάβασα πλούσια σχετική βιβλιογραφία, τόσο εγχώρια όσο και ξένη, ανέτρεξα στα αρχεία του κράτους, αλλά και σε εκείνα εφημερίδων της εποχής, συνέλεξα προσωπικές μαρτυρίες από ανθρώπους που έζησαν από κοντά τα γεγονότα που με ενδιέφεραν, είδα ταινίες και ντοκιμαντέρ που αναφέρονταν στην εποχή και τέλος χρησιμοποίησα πηγές από το διαδίκτυο που τις αξιολόγησα ως αξιόπιστες και εμπειριστατωμένες. Ήταν λοιπόν ιδιαίτερα χρονοβόρα και απαιτητική η έρευνα τόσο εξαιτίας της σωρείας σχετικών πηγών όσο και λόγω της αντιφατικότητας αυτών. Βασική αρχή μου πάντως ήταν να διαβάζω για το κάθε τι αναφορές που προέρχονταν και από τους δύο πολιτικούς πόλους, τόσο των αριστερών όσο και των δεξιών, ενώ τσέκαρα το οτιδήποτε από πολλές διαφορετικές πλευρές, πριν αποφασίσω να το εντάξω στο βιβλίο.

Μ.Γ.: Αν πάρουμε ως παράδειγμα την Ηλέκτρα και τον Δημήτρη, ως που μπορεί να οδηγήσει ο έρωτας τον άνθρωπο;

Κ.Θ.: Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει τη δύναμη του έρωτα; Αυτού που αποτελεί πηγή ζωής, κινητήρια δύναμη υπέρβασης του εγώ, λόγο και νόημα ύπαρξης, που υπερπηδά κάθε εμπόδιο και σε κάνει να νιώθεις τόσο δυνατός που να μπορείς να υπερνικήσεις τα πάντα; Καταδυναστεύει όποιον κυριεύει και του αποκαλύπτει τη δύναμη και το μεγαλείο της ψυχής του, ενώ παράλληλα μπορεί να τον οδηγήσει στα άκρα, είτε για καλό είτε για κακό.

Μ.Γ.: «Τα μεγαλύτερα λάθη γίνονται σχεδόν πάντα στο όνομα της μεγάλης αγάπης» όπως αναφέρεις για τον Χαρίλαο τη στιγμή που γεννιέται η κόρη του Ηλέκτρα;

Κ.Θ.: Αυτό είναι το επακόλουθο της καταδυναστευτικής, της εγωιστικής αγάπης, αυτής που προτάσσει το εγώ και όχι το εσύ. Τέτοια κυριαρχική ήταν η αγάπη του Χαρίλαου προς την κόρη του. Γι' αυτό και υπήρξε καταστροφική.

Μ.Γ.: «Τι να ήταν άραγε αυτό που οδηγούσε τους ανθρώπους να κοιτάζουν αλλού, όταν ο πόνος και η ανθρώπινη δυστυχία εμφανίζονταν στο κατώφλι τους» ρωτάς σ' ένα σημείο του βιβλίου. Η αναφορά σου γίνεται για τους πρόσφυγες του '22 από τη Μικρά Ασία. Πιστεύεις ότι ισχύει γενικότερα και ποια απάντηση δίνεις εσύ;

Κ.Θ.: Δυστυχώς πρόκειται για διαχρονικό φαινόμενο. Ζουν πολλοί «αόρατοι» άνθρωποι γύρω μας. Άστεγοι, πρόσφυγες, πρώην οικογενειάρχες που αναζητούν πλέον στα σκουπίδια την τροφή τους και πολλοί από εμάς τείνουμε απλά να κοιτάμε από την άλλη μη θέλοντας ίσως να κάνουμε τον δικό τους πόνο κομμάτι της ήδη δύσκολης δικής μας ζωής. Είναι όμως πολύ σημαντικό να καταλάβουμε πως πρέπει να «βλέπουμε» τα προβλήματα του διπλανού μας και να βοηθάμε όπως μπορούμε, όπως θα θέλαμε να βοηθήσουν και εμάς ίσως, αν βρισκόμασταν ποτέ σε παρόμοια θέση.

Μ.Γ.: «Τελικά ο φόβος αποτελούσε πλέον μόνιμο σύντροφό του, αδύνατον να απαλλαγεί από αυτόν, έστω και για λίγο» γράφεις για τον Δημήτρη. Δεδομένου ότι αποδεικνύει το θάρρος και την τόλμη του, τι είδους φόβος ήταν αυτός που δεν τον εγκατέλειπε;

Κ.Θ.: Ο φόβος του Δημήτρη προέρχεται από την πολιτική εμπάθεια που κυριαρχεί στα δύσκολα χρόνια του έρωτά του. Η αγαπημένη του υποχρεώνεται να ενταχθεί, χωρίς να ασπάζεται την ιδεολογία της, στην ΕΟΝ προκειμένου να εφησυχάσει τον πατέρα της και να μπορεί να συναντά τον καλό της. Η ενέργειά της αυτή δεν αφήνει τον Δημήτρη να ησυχάσει. Αγωνιά και φοβάται για την Ηλέκτρα.

Μ.Γ.: «Οι γυναίκες δρούσαν λοιπόν με γνώμονα την αγάπη και την προστασία της οικογένειάς τους, οι άντρες έδιναν προτεραιότητα στα πιστεύω και στα ιδανικά τους» αναφέρεις σε κάποιο σημείο του βιβλίου. Υπάρχει σύγκλιση μεταξύ αγάπης και ιδανικού;

Κ.Θ.: Μερικές φορές υπάρχει, αλλά άλλες όχι. Τα ιδανικά είναι οι αξίες, οι ανώτερες, ηθικές ιδέες που καθορίζουν τον τρόπο ζωής και σκέψης του ανθρώπου, καθετί που αναγνωρίζεται ως σημαντικό για τον ίδιο και αποτελεί μέτρο αξιολόγησης προσώπων, συμπεριφοράς, καταστάσεων. Όταν η αγάπη πηγάζει από τέτοιες στέρεες βάσεις, τη χαρακτηρίζουν η εντιμότητα, η ανθρωπιστική διάθεση, η διάθεση προσφοράς, ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η πίστη. Τότε λοιπόν οι δύο αυτές έννοιες συγκλίνουν.

Μ.Γ.: Ποιο κίνητρο οδηγούσε τις αποφάσεις της Αναστασίας, μητέρας της Ηλέκτρας, όταν αποφάσιζε για το «καλό» της κόρης της;

Κ.Θ.: Η Αναστασία δρα από φόβο για τη ζωή της κόρης της και παίρνει κάποιες ιδιαίτερα δύσκολες και αμφίσημες αποφάσεις στην προσπάθειά της να την προστατεύσει και να μη τη χάσει για άλλη μια φορά. Το κίνητρο της λοιπόν, ακόμα και αν αυτό την οδηγεί σε λάθος δρόμο, είναι σαφέστατα η αγάπη.

Μ.Γ.: «Παιδομάζωμα» έλεγε η μια πλευρά, «παιδοσώσιμο» ισχυριζόταν η άλλη. Τι μπορούσε να συμβαίνει στις άθώες παιδικές ψυχούλες που αποχωρίζονταν πατρίδα, συγγενείς, αγαπημένα πρόσωπα;

Κ.Θ.: Δεν νομίζω ότι θα υπήρχε παιδί που θα προβληματιζόταν με την ονομασία που έδινε η κάθε πλευρά στον ξεριζωμό του. Τα τραγικά αυτά θύματα του Εμφυλίου, μάρτυρες αποτρόπαιων συνθηκών και καταστάσεων, στιγματισμένα από τη μοίρα, αποτελούσαν τα «πιόνια» ενός παιχνιδιού προπαγάνδας και από τις δυο παρατάξεις, με ολέθριες φυσικά επιπτώσεις στον ψυχισμό, αλλά και στην μελλοντική πορεία της ζωής τους.

Μ.Γ.: Χωρίς να αναφέρω ποιες είναι η Ρόζα και η Μαργαρίτα στην ιστορία που αφηγείσαι, θέλω να σε ρωτήσω, έχεις σκεφτεί να γράψεις τις περιπέτειες που οι ίδιες βίωσαν;

Κ.Θ.: Οι ζωές της Ρόζας και της Μαργαρίτας είναι το θέμα του επόμενου βιβλίου μου που θα κυκλοφορήσει τον Οκτώβριο από τις Εκδόσεις Ψυχογιός. Πρόκειται για τη χρονική συνέχεια της ιστορίας των «Άλικων Σιωπών», θα είναι όμως ένα βιβλίο που θα διαβάζεται αυτόνομα και ανεξάρτητα, δεν θα αποτελεί δηλαδή προϋπόθεση η ανάγνωση του πρώτου βιβλίου για την κατανόηση του δεύτερου.

Μ.Γ.: Σ' ευχαριστώ πολύ για την παραχώρηση της συνέντευξης και σου εύχομαι καλοτάξιδο το βιβλίο σου.

Κ.Θ.: Μαίρη μου, σ' ευχαριστώ πάρα πολύ για τις ερωτήσεις και για την αγάπη, με την οποία αγκαλιάζεις κάθε φορά τα βιβλία μου. Να είσαι πάντα καλά! Είμαι στη διάθεσή σου για οτιδήποτε άλλο χρειαστείς.

***Το μυθιστόρημα «Άλικες σιωπές» της Κλαίρης Θεοδώρου κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός**

Μαίρη Γκαζιάνη

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Μεγάλωσε στην Αθήνα όπου ζει μέχρι σήμερα και εργάστηκε ως τραπεζοϋπάλληλος. Στο παρελθόν ασχολήθηκε ερασιτεχνικά με την φωτογραφία ενώ τώρα ζωγραφίζει και παράλληλα γράφει. Έχει πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές.

Τον Μάιο του 2012 κυκλοφόρησε την πρώτη ποιητική της συλλογή με τίτλο «Σου γράφω...», τον Σεπτέμβρη 2013 κυκλοφόρησε το πρώτο της μυθιστόρημα με τίτλο ΕΝΑ ΦΕΓΓΑΡΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ και τον Ιούνιο του 2014 κυκλοφόρησε το βιβλίο της ΤΑ ΠΛΗΚΤΡΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ από τις εκδόσεις Όστρια. Επίσης, το παραμύθι της «Το φαράκι του βυθού» συμπεριλαμβάνεται στο βιβλίο «Παραμύθια και Μαμάδες» εκδόσεις Βερέττα 2015. Τον Ιούνιο 2017 κυκλοφόρησε το μυθιστόρημά της ΑΛΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ από την Εμπειρία Εκδοτική. Το 2019 θα κυκλοφορήσει το νέο της μυθιστόρημα από τις εκδόσεις Ωκεανός.

Την περίοδο 2011-2012 υπήρξε ραδιοφωνική παραγωγός στο magicradiolive. Από τον Νοέμβρη 2014 συνεργάζεται με το now24.gr και έχει

πραγματοποιήσει πάνω από πεντακόσιες συνεντεύξεις. Το 2016 συμμετείχε στην τηλεοπτική εκπομπή ΚΑΛΩΣ ΤΟΥΣ του ΑιγαίοTV πραγματοποιώντας συνεντεύξεις σε ανθρώπους των τεχνών. Διετέλεσε Διευθύντρια Σύνταξης του on line Πολιτιστικού Περιοδικού Books and Style από Ιούλιο 2017 έως Μάρτιο 2018 οπότε αποχώρησε οικειοθελώς.

Μεγάλη της αγάπη είναι το θέατρο με το οποίο ασχολείται ερασιτεχνικά.

TAGS [#«ΑΛΙΚΕΣ ΣΙΩΠΕΣ»](#) [#ΒΙΒΛΙΟ](#)